

ningstilsvarsordninger, samt endelig den ved lov om generelle tilskud til kommunerne siden 1970-71 hjemlede kommunale udligningsordning mellem kommunerne i Københavns amt og Københavns og Frederiksberg kommuner. Disse tre udligningsordninger er i deres nuværende udformning af midlertidig karakter, og de er kun opretholdt uændrede gennem de senere år i afventen af en kommende hovedstadsordning.

I de af hovedstadsreformudvalget foretagne undersøgelser af kommunernes økonomiske forhold er det påvist, at der fortsat består meget store uligheder i kommunernes indbyrdes økonomiske stilling, og at de nuværende udligningsordninger langt fra er tilstrækkelige til blot nogenlunde at udjævne disse uligheder. De forhold, der er afgørende for kommunernes forskellige økonomiske stilling, er følgende:

1. Kommunernes beskatningsgrundlag pr. indbygger varierer betydeligt inden for hovedstadsområdet.

2. Kommunernes driftsudgiftsbehov varierer fra kommune til kommune især som følge af befolkningens forskellige aldersfordeling i områdets enkelte dele, hvilket står i nær sammenhæng med kommunernes forskellige udviklingsfaser.

3. Kommunernes investeringsudgifter og dermed kapitalbehov varierer også en del og er især tyngende i de kommuner, der er i stærk befolkningsmæssig vækst. På længere sigt må byfornylsesudgifterne m. v. også påregnes at få en væsentlig betydning for skattetrykket, især i de udbyggede centralkommuner.

Imellem områdets sekundærkommuner består ligeledes store økonomiske uligheder, der i det væsentlige kan henføres til samme forhold.

De således konstaterede økonomiske uligheder er en typisk følge af, at området er opdelt i en række kommuner og amtskommuner, og ville kunne udjævnes fuldt ud gennem en sammenlægning af hele området til én kommune og én amtskommune. I erkendelse af, at en totalsammenlægning af området til én kommune ikke vil være hensigtsmæssig, foreslås i stedet etableret en særlig kommunal udligningsordning for hovedstadsområdet ved siden af den landsdækkende kommunale udligningsordning. Gennem en sådan lokal udligningsordning, der samtidig kan afløse de hidtidige, utilstrækkelige og ikke sammenarbejdede lokale udligningsordninger, skabes der mulighed for en mere ensartet kommunal beskatning inden for området, hvorved dette i højere grad sidestilles med landets øvrige bysamfund.

Med hensyn til de økonomiske uligheder mellem områdets sekundærkommuner vil der derimod automatisk opnås en fuldstændig udjævning, når den

fælles amtskommune for hovedstadsområdet etableres. Da den nye amtskommune imidlertid først etableres i 1977, medens den kommunale udligning i hovedstadsområdet foreslås gennemført med virkning for regnskabsåret 1974-75, er det fundet rimeligt, at der som en overgangsordning gennemføres en midlertidig amtskommunal udligningsordning for regnskabsårene 1974-75, 1975-76 og 1976-77.

Det af hovedstadsreformudvalget udarbejdede forslag til en kommunal og amtskommunal udligningsordning i hovedstadsområdet har dannet grundlaget for de i nærværende lovforslag foreslåede udligningsordninger, der med visse mindre ændringer svarer til udvalgets forslag.

B. Overvejelserne bag udligningsordningernes opbygning.

På baggrund af den konsekvente beskatningsmæssige udligning, der er opnået ved de stedfundne sammenlægninger af kommuneopdelte bysamfund i den øvrige del af landet og etablering af større amtskommunale enheder, tager de foreslåede udligningsordninger deres udgangspunkt i, hvorledes de enkelte kommuner og amtskommuner ville være stillet i økonomisk henseende, hvis de var blevet sammenlagt til én hele området omfattende storkommune, henholdsvis storamtskommune. De kommuner og amtskommuner, der er bedre stillet, end de ville være ved en kommunal eller amtskommunal totalsammenlægning af hele området, skal efter det opstillede almindelige udligningsprincip yde bidrag til de kommuner og amtskommuner, der er dårligere stillet, end de ville have været ved en totalsammenlægning af området.

Som målestok for en bedømmelse af kommunernes og amtskommunernes økonomiske stilling benyttes udgiftsbehovet og beskatningsgrundlaget og det indbyrdes forhold herimellem i de enkelte kommuner og amtskommuner, idet det er de nævnte to økonomiske faktorer, der er afgørende for beskatningsniveauet. Da udgiftsbehovet og beskatningsgrundlaget i én hele området omfattende storkommune eller storamtskommune er fælles for områdets enkelte dele, vil de enkelte kommuner og amtskommuner i økonomisk henseende kun være ligestillet med en storkommune eller storamtskommune for hele området, hvis deres andel af områdets samlede beskatningsgrundlag svarer til deres andel af områdets samlede udgiftsbehov. I de tilfælde, hvor en kommunes eller amtskommunes forholdsmæssige andel af områdets samlede beskatningsgrundlag er større end dens andel af det samlede respektive udgiftsbehov, vil kommunen eller amtskommunen